

MEMÒRIA D'ACTIVITATS
Any 2018

ÍNDEX

1. Qui som?
 - L'autisme
 - Els nostres valors
 - Què fem?
2. El Centre de Recursos per l'autisme Barcelona (CRAB)
 - a. Informació i assessorament en TEA
 - b. Sensibilització i comunicació
3. Programa suport a les famílies
 - a. Informació i orientació
 - b. Formació bàsica de famílies
 - c. Formació específica famílies
 - d. Grups d'Ajuda Mútua
 - e. Programa de suports personals
 - f. Centre de documentació
4. Programa d'intervenció terapèutica i psicoeducativa (ITE)
5. Programa de transició a la vida adulta
 - a. Escola de vida independent
 - b. Projecte GPS
 - c. Projectes d'Aprenentatge Servei
 - d. Projecte Trueta 200
 - e. Projecte de salut bucodental
6. Programa de lleure
7. Programa de formació i recerca
8. Altres projectes
 - a. Programa d'acompanyament a l'escolaritat alumnes amb TEA.
 - b. Altres col·laboracions

1. QUI SOM

Som una entitat sense afany de lucre, constituïda per familiars de persones amb Trastorns de l'Espectre de l'Autisme (TEA). Treballem per **la defensa dels drets de les persones amb TEA i per la millora de la seva qualitat de vida i la de les seves famílies.**

Els nostres objectius són

- Defensar els drets de les persones amb TEA
- Promoure la seva autonomia i inclusió en tots els àmbits de la societat.
- Prestar els serveis i els suports adients en tots els àmbits.
- Promoure enfocaments educatius que hagin demostrat la seva eficàcia en la intervenció amb persones amb TEA.

L'autisme

El **Trastorn de l'Espectre de l'Autisme** (TEA) és un trastorn neurològic, que implica una alteració significativa en el desenvolupament de les habilitats de **comunicació, llenguatge i relació social**, i que sovint implica interessos restringits i conductes repetitives i estereotipades.

Als anys 80 es diagnosticava 1 cas de TEA per cada 10.000 naixements. Avui en dia es presenta amb una prevalença d'1 de cada 100 naixements i és quatre vegades més freqüent entre els homes que entre les dones. El TEA és un trastorn permanent que persisteix al llarg de la vida. Les persones amb TEA són ciutadans de **ple dret** especialment vulnerables per la seva diversitat. Cal **garantir-los els suports** necessaris en tots els àmbits per a la **inclusió** educativa, laboral i social.

Els nostres valors

Respecte a la diversitat

Les persones amb TEA "funcionen" diferent, es comuniquen diferent, es relacionen diferent i actuen diferent. El terme que millor encaixa amb aquesta condició específica és el de **diversitat funcional**.

Igualtat de drets

Ser diferent no vol dir no gaudir de les mateixes oportunitats. S'ha de garantir el **dret a la igualtat** per a les persones amb TEA. Per sobre de les diferències en funcionament, són ciutadans i ciutadanes de ple dret, amb necessitats, drets i obligacions com tots els demés.

Inclusió social

Les persones amb TEA tenen dret a **estar incloses** en tots els àmbits de la societat, especialment en l'educació, el lleure, el treball, i l'accés a l'habitatge.

Autonomia

Cal **potenciar l'autonomia** de les persones amb TEA. S'ha de posar l'accent en les seves capacitats, proporcionar els suports necessaris i fer les adaptacions necessàries a l'entorn.

Autodeterminació

Les persones amb TEA tenen dret a decidir sobre la seva pròpia vida. Cal proporcionar els suports i recursos necessaris per a fer-ho possible.

Què fem?

Disposem d'un centre de recursos que proveeix serveis i suports per a la inclusió. D'aquesta manera capacitem a les persones amb autisme per a portar a terme una vida més independent i digna.

Què trobareu

Programa de transició a la vida adulta

Assessorem i desenvolupem plans de suports personals i itineraris formatius personalitzats. Ens basem sempre en metodologies que han demostrat la seva eficàcia en la intervenció amb persones amb autisme.

Programa de suports personals

Facilem suports personals per afavorir la inclusió de les persones amb autisme en tots els àmbits de la vida, especialment en el lleure i la vida quotidiana i a l'escola.

Programa d'activitats de lleure

Organitzem activitats per a que els infants i joves amb TEA puguin gaudir d'un lleure inclusiu alhora que aprenen a desenvolupar-se en entorns ordinaris.

Programa de suport a les famílies

Facilem informació en recursos, ajuts, serveis i suports, materials i novetats entorn l'autisme tant a famílies com a professionals que ho sol·licitin.

Programa de formació i recerca

La formació és un dels instruments fonamentals per a poder transformar la realitat de les persones amb TEA. Formem i col·laborem en la recerca de nous instruments que ajudin a millorar la qualitat de vida de les persones amb TEA.

2. CRAB. Associació. Centre de Recursos per l'Autisme Barcelona

Informació i assessorament en TEA

És fonamental que les persones amb TEA aprenguin habilitats comunicatives i de relació social. Però no és menys important els coneixements i estratègies que les famílies i els professionals han d'adquirir per comprendre el trastorn i poder així donar el suport necessari i millorar les possibilitats d'autonomia de les persones amb autisme.

Per això hem posat en marxa el model de Centre de Recursos per l'Autisme amb els següents objectius:

- Posar a l'abast informació i recursos especialitzats en autisme per a familiars i professionals del món educatiu i sanitari.
- Atendre les demandes de formació, tant per a professionals com per a familiars de persones amb autisme.
- Oferir intervenció psicoeducativa d'acord amb metodologies que han demostrat la seva eficiència en abordatge de l'autisme.
- Implementar Plans de Suport, d'acord amb la metodologia de Planificació centrada en la persona que contemplin la transició a la vida adulta i altres transicions vitals.
- Desenvolupar activitats adaptades i/o suport per al lleure amb l'objectiu de gaudir, aprendre i incloure a les persones amb TEA.
- Sensibilitzar i posar al servei de tothom el coneixement, els instruments, les metodologies i els materials que permeten potenciar l'autonomia de les persones amb autisme.

Sensibilització i comunicació

Sensibilitzar i difondre informació sobre les característiques del trastorn és una tasca important, ja que transformar les mirades sobre les persones amb TEA facilitarà la seva inclusió com a persones ciutadanes de ple dret. Aquesta tasca s'ha fet aquest any amb diverses accions.

En primer lloc, col·laborant amb l'Associació Aprenem en la **celebració del dia 2 d'abril, Dia Mundial de Conscienciació sobre l'Autisme**. Aquest any, s'ha celebrat la quarta edició de la campanya "Connecta't" al blau" amb diverses accions.

Les accions desenvolupades són:

- activitats de sensibilització per les escoles, amb tramesa i organització d'activitats per a realitzar amb tot l'alumnat
- il·luminació d'edificis: que la nit de l'1 al 2 d'abril s'il·luminen de blau per sensibilitzar sobre l'autisme. Es van sumar una cinquantena d'edificis i instal·lacions de Barcelona i rodalies.
- campanya a les xarxes: on centenars de persones es van fer un selfie amb el lema de connecta't al blau per sumar-se a la sensibilització sobre l'autisme.

L'acte central va ser la festa del Dia Mundial de l'Autisme que es va celebrar el dia 8 d'abril i va comptar amb la col·laboració de 15 equipaments del litoral de la ciutat. Es van organitzar diferents activitats per tota la família, amb la participació de més de 1000 persones entre persones amb autisme, voluntaris i altres participants.

La cloenda va consistir en una festa ciutadana amb dinar inclòs a l'escola La Salle Comtal. L'acte va comptar amb la representació de l'ajuntament de Barcelona, del gerent de Benestar Social en representació de la Diputació de Barcelona, de la Directora General de Planificació en Salut, en representació del servei de Salut, la Directora General de Famílies del Departament d'Afers Socials i famílies, Directora del Servei d'Atenció Educativa Inclusiva i Orientació del Departament d'Ensenyament i del President de la Federació de Salut Mental.

La difusió i sensibilització sobre el trastorn no es concentra en un sol dia, sinó que al llarg de tot l'any s'han anat organitzant i col·laborant en diferents actes per tal de donar a conèixer l'entitat i el trastorn.

Amb aquestes accions, l'any 2018 el Centre de Recursos per l'Autisme a Barcelona és un punt d'informació i assessorament de referència en recursos per a persones amb TEA. Alhora constitueix l'espai des d'on s'impulsen i coordinen tots els projectes i programes de l'entitat, posant l'accent en la promoció de l'autonomia i la vida independent, la transició a la vida adulta i en l'adquisició d'aprenentatges per la vida quotidiana. I sempre amb l'horitzó de la millora de la qualitat de vida a partir de diferents projectes i estratègies de suports i intervenció psicoeducativa.

Així es desenvolupen i coordinen al centre els programes que es descriuen en els següents apartats.

3. Programa de suport a les famílies

La nostra experiència posa de manifest que les famílies de persones amb autisme han d'afrontar tota una sèrie de **situacions addicionals** que la resta de famílies. Al llarg d'aquests anys d'activitat, hem pogut recollir les **experiències** de moltes famílies i avaluar les **necessitats** de persones amb **autisme**. Algunes de les dificultats amb les que es troben les famílies en relació als serveis i suports necessaris són:

- La manca d'informació i la poca preparació específica dels professionals fa que sovint hi hagi molt poca orientació o que les informacions siguin segmentades i contradictòries.
- La manca d'una resposta coordinada per i a l'absència d'un protocol que orienti els recursos disponibles a la xarxa pública.
- Una necessitat de serveis d'acompanyament al lleure que garanteixin temps lliure per a les famílies.
- La descoordinació i manca de recursos públics especialitzats que fan que sovint es recorri a la intervenció professional privada, on conflueixen moltes orientacions terapèutiques, algunes d'elles posades en dubte per la comunitat científica, i d'efectes incerts sobre la salut dels nens i adolescents amb autisme.

La família és una peça clau i per això durant l'any 2017 hem mantingut i consolidat un conjunt de serveis orientats a atendre les necessitats del col·lectiu de famílies amb fills/es amb TEA. Serveis com ara:

1. Servei d'informació i assessorament
2. Formació bàsica a famílies
3. Formació en temes específics
4. Grup de suport de pares
5. Suports personals
6. Centre de documentació

Aquest programa ha comptat amb el suport de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat i del Departament de Salut de l'Ajuntament de Barcelona, de la Diputació de Barcelona i del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

Informació i orientació

El punt d'assessorament i informació té per objectius:

- Acompanyar i orientar a les famílies al llarg de tot el cicle vital de la persona amb autisme.
- Suport en les etapes especialment difícils com les transicions escolars o d'altre tipus.
- Facilitar informació sobre recursos i alternatives ja disponibles a nivell general i a nivell de proximitat, per optimitzar els recursos i serveis ja disponibles a professionals i famílies.
- Copsar necessitats reals per al desenvolupament de nous projectes que en donin resposta.
- Ampliar els coneixements sobre serveis i recursos especialitzats disponibles.

El servei d'informació i orientació es dona en suport virtual, telefònic i presencial. A nivell virtual i telefònic s'han atès 1.780 consultes i a nivell presencial durant l'any 2018 s'han atès des del CRAB **186 famílies**, responent de **forma universal i gratuïta** a les seves inquietuds, dubtes i consultes.

Aquest servei ha incrementat el percentatge de famílies ateses en relació l'any anterior, consultes a nivell virtual i telefònic en un 9% i les entrevistes presencials en un 27%.

Formació especialitzada per a famílies

Amb l'objectiu de donar suport, formar, orientar i capacitar a les famílies, aquest any s'han posat en marxa els següents espais de formació:

Xerrada Patrimoni Protegit

Es tracta d'una xerrada que per explicar a les famílies el sistema de desgravació fiscal, enfocada a la planificació de futurs dels seus familiars amb autisme de cara la vida adulta.

Es va realitzar el 16 de febrer amb la participació de **28 assistents**.

Curs Suport Conductual Positiu

Es tracta d'una formació orientada a dotar a les famílies de les competències necessàries per a una millor atenció a les persones amb TEA, especialment davant les conductes problemàtiques que implica modificar les condicions del seu entorn per millorar les seves habilitats.

Aquest curs té una duració de 8 hores dividides en dues sessions de 4h cadascuna.

Es va realitzar el 16 i 17 de març amb la participació de **26 assistents.**

Taller d'Intervenció educativa basat en l'adaptació de materials.

La finalitat és proporcionar i facilitar eines per a la creació i elaboració de materials adequats a les necessitats de les persones amb TEA.

Es va realitzar els dies 25 i 26 de maig amb la participació de **13 assistents.**

Xerrada sobre les TIC. Un suport a la comunicació.

La finalitat d'aquesta xerrada va ser conèixer els avantatges de la tecnologia com a recurs per facilitar la comunicació a les persones amb TEA, així com, recomanacions de com promoure la intenció comunicativa i la interacció social en l'àmbit familiar.

Es va realitzar el 28 de juny amb la participació de **15 assistents.**

Xerrada sobre ajudes, recursos i prestacions per a famílies amb un familiar amb TEA

Aquesta xerrada facilitava informació sobre la relació de prestacions que poden accedir les famílies, així com els tràmits que es requereixen en cada cas.

Es va realitzar el 19 d'octubre amb un total de **50 assistents.**

Curs metodologia TEACCH

Curs especialitzat amb l'objectiu de facilitar coneixement de la metodologia TEACCH orientada l'estructuració de l'entorn de les persones amb TEA per promoure una millora en la seva autonomia.

Es va realitzar el 14 i 15 de desembre amb un total de **15 assistents**.

Grup d'Ajuda Mútua (GAM)

La convivència quotidiana amb infants amb TEA pot generar situacions complexes, comportaments atípics o emocions personals que cal gestionar. Per abordar totes aquestes qüestions, hem posat en marxa un grup de suport orientat a familiars d'infants amb TEA.

Aquest grup ofereix:

- un espai de comunicació i relació entre les persones assistents.
- una funció d'assessorament i recolzament en el procés de relacionar-se amb infants amb TEA.
- eines i recursos personals per gestionar emocions personals.
- aprenentatge i intercanvi d'estratègies en l'abordatge de situacions reals.

A més a demanda del grup aquest any s'han incorporat sessions monogràfiques amb un expert que dóna resposta a les necessitats específiques dels participants i sessions de tancament de caire lúdic com és la musicoteràpia.

Durant aquest 2018 hem incrementat a 2 el número de GAM. Aquesta activitat s'ha desenvolupat mensualment un dissabte a la tarda amb **39 participants** inscrits.

Suports personals

Amb l'objectiu de facilitar suports personals per a l'atenció i capacitat de la persona amb TEA, contribuint, a millorar la qualitat de vida familiar i social. Aquest servei es pot concretar en:

- un suport en el domicili en tasques relacionades directament amb la persona i el desenvolupament de les seves habilitats.
- acompanyament quan la família de la persona amb TEA no la pot acompanyar al centre i/o servei on es desplaça habitualment.
- acompanyament durant el desenvolupament d'activitats de lleure.

El plantejament d'aquesta opció és oferir un respir d'aquestes característiques a les famílies de persones amb TEA aportant els suports necessaris que ho facin possible la **continuïtat de la vida de la persona amb TEA al seu entorn ordinari**, ja siguin domicili, serveis públics i comunitaris, transports o serveis especialitzats.

Els objectius i beneficis són:

1. Oferir a les famílies cuidadores un espai de descans de la seva tasca constant de cura.
2. Oferir als infants/joves amb TEA l'oportunitat d'una experiència de lleure, o d'aprenentatge d'habilitats de vida quotidiana.
3. Facilitar la seva relació amb l'entorn comunitari (germans, companys escola, de barri, veïns,...) que obre indirectament nous espais de "respir" per les famílies i facilita el teixit de xarxes de suport.
4. Col·laborar en la promoció de l'acceptació de la diversitat per part de la resta de la societat.

Durant aquest 2018 s'ha donat suport a **21 persones usuàries** fonamentalment per acompanyar en activitats de lleure.

Centre de documentació

El centre de documentació recull, classifica i fa accessible a les famílies tota aquella informació que pugui ser rellevant per al coneixement del TEA, així com per al seu abordatge. Justament pel gran desconeixement que hi ha del trastorn, sobretot en un primer moment, l'angoixa porta a que les famílies s'aboquin a la recerca i lectura de tot tipus d'informació, sovint sense un criteri clar, amb una gran desorientació sobre allò que és "científic" i realment útil, i amb un consum de temps molt important. Temps del que no disposen, temps que es sol treure del temps de descans amb el consegüent impacte sobre la qualitat de vida. Posteriorment, estar al dia de les novetats rellevants suposa també una inversió important de temps.

L'objectiu del centre de documentació és justament evitar aquesta situació facilitant recerca i informació veraç i útil.

Cada any el centre de documentació recull novetats i realitza préstecs en diferents formats. La documentació especialitzada està classificada segons suport documental en seccions temàtiques que faciliten la consulta.

Les consultes es reben de forma virtual a través de mail i si el document o la temàtica d'interès es troba en format digital es fa la tramesa de materials via mail també. Si el material d'interès és un llibre o altre en suport físic, la persona ha de venir a recollir-lo i disposa d'un mes per a retornar-lo amb un funcionament anàleg al d'una biblioteca.

Aquest 2018 s'han atès 45 consultes i s'ha fet préstec físic de 27 materials. Tot i que és un servei poc utilitzat, preveiem mantenir-lo i millorar la comunicació per fer-lo més accessible a tota la comunitat interessada en temes d'autisme.

4. Programa intervenció terapèutica i psicoeducativa

Els infants amb autisme **no accedeixen als aprenentatges de la mateixa manera que els altres.** Alguns dels símptomes del trastorn com el desinterès per l'entorn, la manca d'atenció i capacitat de concentració, les dificultats en la imitació, el retard o absència de llenguatge verbal, la manca d'iniciativa en les relacions socials, les poques habilitats de joc o la percepció sensorial alterada, entre d'altres, condicionen de forma important els aprenentatges tant acadèmics com de vida quotidiana o autonomia.

La majoria de les persones aprenem de forma incidental, desenvolupant aprenentatges basats en les pròpies experiències. Però les peculiaritats cognitives dels infants amb TEA fan que no apareguin una sèrie de funcions que es desenvolupen entre la resta de forma espontània i sense necessitat d'ensenyament explícit. Així, avui en dia està generalment acceptat que els **processos d'aprenentatge i el desenvolupament evolutiu en l'autisme estan alterats, però no retardats.**

Malgrat aquesta especificitat, l'experiència demostra que **aprenen si es duu a terme una intervenció adequada.** No aprenen a menys que se segueixen de forma molt escrupolosa regles específiques d'ensenyament. I sovint és necessari un aprenentatge en un entorn molt estructurat abans de ser capaços de reproduir una habilitat en entorns naturals com l'aula ordinària o d'altres situacions de vida quotidiana i relació social.

El servei **d'Intervenció Terapèutica i Educativa (ITE en endavant)** ofereix una intervenció precoç, intensiva, educativa i individualitzada en les diferents àrees del desenvolupament.

L'objectiu és aconseguir la màxima autonomia personal possible i treballar per a l'adaptació i la inclusió de les persones amb TEA en l'entorn familiar, escolar i social, desenvolupant i afavorint aprenentatges d'autonomia, acadèmics, d'habilitats socials i de comunicació.

La intervenció es basa en principis conductuals que consisteixen en aplicar tècniques basades en les teories de l'aprenentatge amb l'objectiu d'ajudar a aprendre i promoure les habilitats de comunicació i

socialització, fomentar aprenentatges, augmentar conductes apropiades i reduir aquelles considerades poc apropiades o que poden entorpir la inclusió social de les persones en la comunitat.

Es treballa sempre amb metodologies amb evidència científica demostrada, com ABA, PECS, TEACCH o suport conductual positiu, en funció de les característiques i necessitats de cada infant.

Es desenvolupa un **pla de treball amb objectius individualitzats** per cada infant i sempre que és possible es treballen els aprenentatges en contextos naturals (a casa o a l'escola) per afavorir la generalització, adaptant-se en intensitat i horari a les necessitats de cada infant i família.

Tots els equips d'intervenció estan integrats per terapeutes que compten amb una sòlida formació teòrica i pràctica, adquirida en els cursos de formació específics per a professionals impartits per la pròpia associació.

Des del mes de setembre de 2018 el programa compta amb **27 persones usuàries**.

Així mateix, amb la finalitat de millorar la competència social i comunicativa dels alumnes amb TEA es va impulsar la realització de 3 **tallers d'habilitats socials** en el qual van participar 15 persones usuàries.

5. Programa de transició a la vida adulta

Escola de vida independent

L'Escola de vida independent, té com a finalitat la promoció de l'autonomia personal, la qualitat de vida i la inclusió, tant en entorns socials com laborals de les persones amb autisme.

L'etapa de l'adolescència és clau per al desenvolupament de qualsevol persona, però ho és especialment en el cas de persones amb TEA. De la intervenció en aquesta etapa del cicle vital depèn fortament el seu nivell d'autonomia en la vida adulta i les possibilitats de poder viure inclosos en l'entorn comunitari de proximitat.

Per això aquest servei centra la intervenció en aquesta franja d'edat (entre 12 i 18 anys aproximadament) facilitant un espai estructurat on es realitzen aprenentatges abans de la seva generalització en contextos naturals i facilitant els suports necessaris.

Plantegem com a objectius:

- **L'atenció individualitzada:** amb el desenvolupament d'un pla de resultats personals adaptat a les possibilitats i capacitats de cada persona usuària a partir de la constitució de grups de suport.
- Disposar de **personal especialitzat** en l'àmbit del TEA que plantegi objectius, estratègies i procediments específics, així com el disseny dels suports necessaris.
- Utilitzar un **espai que permeti treballar els aprenentatges**, disposar de material adequat a les habilitats de cada alumne i realitzar aprenentatges en **entorns estructurats** abans de ser possible la seva reproducció en contextos naturals.
- **Ensenyament explícit** d'habilitats socials i d'autonomia que no formen part dels currículums escolars i que no són possibles en l'entorn escolar ordinari (per exemple, hàbits d'higiene personal).

- Recerca i provisió dels suports necessaris per assolir els objectius de cada persona usuària, ja siguin suports de tipus personal, naturals, tecnològics comunitaris, o d'altra tipus.

Donada la franja d'edat dels nois i noies, es tracta d'un espai flexible i complementari a l'assistència al centre escolar. En funció de les necessitats, capacitats, situació personal i recursos a l'abast de cada jove s'ha dissenyat el pla necessari a nivell de continguts i d'espais on desenvolupar els aprenentatges i hem prioritzat clarament els entorns ordinaris treballant perquè hi hagi garanties d'èxit en termes d'aprenentatge i/o socialització.

Aquest programa ha comptat amb el suport de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona i durant el 2018 s'han desenvolupat els plans personals de **18 persones usuàries**.

Projecte Trueta 200

El projecte Trueta 200 cedit a través del Pla Buits de l'Ajuntament de Barcelona és un espai que s'utilitza especialment des d'EVI perquè permet el desenvolupament dels **aprenentatges significatius i funcionals** que altres contextos educatius o socials no poden facilitar, com per exemple, activitats d'expressió artística i cultural, esportives o d'activitat física, socials i relacionals i prelaborals. La finalitat d'aquest projecte és facilitar l'apropament del col·lectiu de joves amb autisme a la ciutadania alhora que es potencia la seva autonomia, autodeterminació i autoestima.

Durant l'any 2018 s'han realitzat les següents activitats:

Taller d'hort

- Conèixer conceptes de jardineria i hort com: esqueix, llavor, fruit, etc.
- Conèixer els estris de jardineria i hort com: regadora, aixada, pala de mà, guants de jardiner/a, etc.
- Conèixer diferents plantes amb flor, plantes aromàtiques i plantes que donen o són fruit.

- Aprendre l'ús dels diferents estris de jardineria i hort.
- Realitzar un seguiment de les fases de l'hort: germinació, planters, repicat, floració, fructificació, recol·lecció, etc.
- Adoptar mesures bàsiques de seguretat i higiene abans, durant i després de les labors de l'hort.
- Crear actituds de respecte i interès cap als éssers vius, en concret cap als vegetals.
- Fomentar el desenvolupament de relacions interpersonals.

Taller de música

- Promoció de la producció sonora i experimentació amb diferents instruments i sons
- Exploració del moviment treballant motricitat, lateralitat, autoconeixement del cos altres habilitats bàsiques per al desenvolupament personal.
- Treballar l'autocontrol motor a través de diferents exercicis rítmics i estimulant funcions com la memòria i l'atenció
- Desenvolupament de les àrees de socialització, comunicació i integració sensorial a través del moviment i la música
- Ús de la música i l'expressió corporal com a eina lúdica i de regulació emocional.

Casal jove

- Disposar d'un espai de trobada per a joves un dissabte a la tarda al mes per realitzar activitats "normals" per a qualsevol jove i en entorns inclusius.
- Planificació de les activitats a desenvolupar fomentant autonomia i autodeterminació
- Anticipació de les activitats a desenvolupar per fomentar la comprensió i regulació emocional.
- Crear actituds de respecte envers a si mateixos i als altres.
- Fomentar el desenvolupament de relacions apropiades amb el grup d'iguals

Taller d'habilitats socials

- Espai de trobada puntual del taller d'habilitats socials per tal de donar dinamisme a l'activitat i connexió amb el barri.
- Proximitat a entorns naturals.
- Desenvolupament d'habilitats socials en entorn natural.

Espai RecrEVI d'estiu

- Espai de trobada per als joves d'EVI en format d'estiu combinant activitats en el propi espai amb sortides.
- Promoure les relacions socials entre iguals convidant a altres entitats i grups de joves a compartir algunes activitats amb nosaltres.
- Fomentar l'autodeterminació i l'autonomia, així com fer-los responsables de tasques i rols dins del propi grup segons les fortaleces de cadascú.
- Generar oportunitats d'aprenentatge en contextos naturals i propers.
- Gaudir de l'estiu amb el grup de companys.

En el transcurs de l'any han anat accedint diferents joves, en funció de l'activitat a la qual participaven, comptem uns 30 infants i joves amb TEA.

Projecte de salut bucodental

El Projecte de salut bucodental es realitza en col·laboració amb l'Hospital de nens de Barcelona, té com a finalitat millorar la salut bucodental de les persones amb TEA. Aquest projecte neix de la necessitat detectada tant des de l'àmbit sanitari odontològic de l'Hospital de Nens com des de les demandes de les famílies d'Aprenem. Les experiències en el servei odontològic des d'ambdues perspectives feien patent que es requeria d'un suport específic per tal de millorar la salut bucodental dels infants i joves amb TEA.

La finalitat d'aquest projecte ha estat donar suport durant les rutines

relacionades amb la higiene bucodental com rentar-se les dents, tasca complexa i, en ocasions, impossible per algunes famílies. S'ha Realitzat un treball estructurat, i sistemàtic, respectant tempos de cadascú, i donant pautes a la família hem pogut facilitar l'aprenentatge dels infants i joves per tenir cura de les seves dents.

Els objectius del projecte són:

- Millorar la salut bucodental de les persones amb TEA.
- Facilitar l'aprenentatge de tenir cura de les seves dents a l'infant/jove amb TEA.
- Promoure l'autonomia i autodeterminació de l'infant/jove amb TEA
- Oferir a les famílies un espai de suport i assessorament en aquesta tasca.
- Prevenir possibles intervencions bucodentals futures mitjançant una correcta higiene dental.

Durant aquest 2018 han participat d'aquest projecte **5 persones usuàries**, entre infants i joves.

6. Programa d'activitats de lleure

Les persones amb autisme tenen dret a la inclusió en tots els àmbits i el lleure no és una excepció. Són indubtables els beneficis de la pràctica d'activitats de lleure per a tothom, vida saludable, natura, valors, socialització, desenvolupament motriu, autoconeixement, desenvolupament de competències com treball en equip, resolució de conflictes o simplement gaudir d'un espai de descans i diversió.

El col·lectiu de persones amb TEA té sovint dificultats per accedir a una opció de lleure adaptat a la seva especificat en les àrees de comunicació, relacions socials i estil cognitiu. Per això plantejem un programa que trenqui les barreres d'accés a la pràctica del lleure, per part del col·lectiu d'infants i joves amb autisme mitjançant un conjunt d'activitats adaptades al seu funcionament i que permeti capacitar-los per participar en grups ordinaris.

El programa de lleure del CRAB està especialment dissenyat atenent a aquestes especificitats amb els següents objectius i beneficis:

- Afavorir el lleure d'un col·lectiu amb opcions limitades per accedir a activitats de lleure ordinaris.
- Practicar una activitat que redunda en benestar físic i emocional de la persona, ofereix noves oportunitats i afavoreix una bona forma física i mental.
- Desenvolupament personal de competències bàsiques d'habilitats socials i foment de l'autonomia a través d'una activitat de lleure.
- Facilitar relacions interpersonals entre les persones usuàries de l'activitat així com amb l'entorn comunitari sempre que sigui possible.
- Potenciar la comunicació i les habilitats socials i treballar valors de relació social: respecte, sociabilitat, participació, generositat, cooperació, compartir, etc.
- Aprendre normes de participació com aprendre a esperar o respectar els torns.
- Oferir recursos i competències per a la resolució de conflictes i la gestió de la frustració.
- Estimular l'esforç i la participació personal i col·lectiva per tal d'assolir els objectius de cada activitat.
- Conèixer noves maneres i possibilitats de distreure's i passar-s'ho bé amb un grup de companys/es.

- Oferir un espai de descans per la família que troba un espai on el seu fill/filla té una activitat de lleure adequada a les seves necessitats, capacitats i interessos.
- Gaudir amb les activitats i potenciar la inclusió social, ja que la finalitat és capacitar per participar en grups ordinaris.

Totes les activitats disposen d'un **programa educatiu** dissenyat atenent a les especificitats de les persones amb TEA. El programa s'adapta als interessos i capacitats dels inscrits en l'activitat. Per aconseguir aquesta **personalització**, les activitats estan pensades per a **grups reduïts**, d'entre 4 i 6 persones participants. Per a garantir l'atenció necessària, en general la **ràtio serà d'1 monitor/a per a cada 2 nens/es** i si cal excepcionalment es pot arribar al rati 1 a 1.

Cada sessió i cada alumne disposarà del **material de suport** necessari adaptat i personalitzat segons les seves característiques i elaborat a mida. El seguiment de cada usuari es fa amb un **registre setmanal** sobre l'evolució de l'activitat i sobre la participació de cada un dels alumnes amb TEA, per prendre les accions correctores que siguin necessàries, en reunions presencials amb una periodicitat mensual.

L'equip de treball estarà format fonamentalment per personal del CRAB, però també per personal especialista en cada una de les activitats que es plantegin. Per això s'han establert diferents **acords de col·laboració amb entitats de lleure** "normalitzat" i/o professionals de reconeguda trajectòria i prestigi en cada àmbit, que proporcionaran quan sigui necessari les seves instal·lacions, materials i personal. Destaquem entre aquestes col·laboracions la **Fundació Claror, CET10 i Escola Jesuïtes del Clot**.

L'oferta d'activitats de la qual disposem actualment és:

Hora	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte
10h						Espai Matí (8 a 12 anys) 1 vegada/mes
13h						Jocviu (3 a 12 anys) 2 dissabtes/mes
10h						Casal Jove (13 a 16 anys) 1 vegada/mes
13.30h						Casal Jove
16h						Casal Jove

19h						(13 a 16 anys) 1 vegada/mes
17h					Bàsquet (8 a 12 anys) C/ de Sardanya, 333. Barcelona	
18h						
17.15h		Música (4 a 7 anys) Jesuïtes del Clot C/ València, 680, Barcelona.				
18.15h						
17.30h	Iniciació Esportiva. (6 a 10 anys) Parc del Clot (CRAB)					
	Iniciació Esportiva. (11 a 16 anys) Parc del Clot (CRAB)					
18.30h	Iniciació al Pàdel (11 a 16 anys) Centre Municipal Olímpia. C/ del Perú, 215, Barcelona.					
17.30h			Taller de Cuina (11 a 16 anys) CRAB Clot			
19h						
17.45h			Iniciació a la natació (3 a 6 anys) C/ Cartagena, 231-239, Barcelona			
19h			Iniciació a la natació (7 a 12 anys) C/ Cartagena, 231-239, Barcelona			
18.15h		Música (8 a 10 anys) Jesuïtes del Clot C/ València, 680, Barcelona.				
19.15h						

Així doncs, durant el 2018, **65 infants i joves** amb TEA han participat en les diverses activitats.

Aquest programa ha comptat amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, concretament amb l'Institut Municipal d'Esports que ha donat suport a aquelles activitats de caire més esportiu i l'ajuntament de districte de Sant Martí ha donat suport a la resta d'activitats.

A més, les activitats esportives han estat homologades per l'Institut Municipal Barcelona Esports, d'aquesta manera 9 famílies han pogut accedir a les activitats a través d'una beca.

7. Formació i recerca

Formació

Des del CRAB treballem per difondre i aprofundir en el coneixement d'instruments i metodologies que ajudin a millorar la qualitat de vida de les persones amb autisme i a impulsar noves formes de treball. Per això durant el 2018 s'han realitzat diverses accions formatives destinades a diferents col·lectius professionals que conviuen i/o intervenen amb persones amb TEA.

Aproximació a l'atenció de les persones amb TEA a professionals d'atenció directa d'AMMFEINA

El passat 30 de gener es va portar a terme una sessió formativa dirigida a professionals d'atenció directa de l'àmbit laboral, per tal de facilitar coneixements específics sobre el TEA. Van assistir unes **50 persones**.

Curs Màster ISEP

Col·laboració en el Màster en Trastorns de l'Espectre Autista d'ISEP. Dirigit a professionals de la psicologia, psicopedagogia, treball social o magisteri amb els objectius de:

- Obtenir una visió actualitzada de les característiques de les persones amb TEA al llarg del cicle vital.
- Reconèixer les teories neuropsicològiques que expliquen el processament de la informació i l'estil d'interacció de les persones amb TEA.
- Aprendre a detectar el nen petit amb TEA i a realitzar avaluacions de qualitat, arribant a un diagnòstic actualitzat basat en els criteris internacionalment reconeguts de la DSM-V.
- Determinar els programes específics d'intervenció en TEA i aprendre a desenvolupar-los de manera individualitzada per a cada persona.
- Identificar els recursos i programes que existeixen d'atenció a persones amb TEA al llarg de la vida.

S'han desenvolupat les sessions corresponents a atenció a les famílies i lleure inclusiu. Les sessions de lleure inclusiu es van portar el 21 i 22 d'abril de 2018 i la de famílies el 12 i 13 de maig de 2018 i han comptat amb **19 persones assistents**.

Formació a l'entitat Fundació Tallers

Es van realitzar 3 sessions formatives dirigides als professionals l'atenció directa d'aquesta entitat. Els temes que es van tractar van ser

Conceptualitzar i atendre el TEA i con treballar amb famílies conèixer des del model centrat en la família. Aquestes sessions es van realitzar els dies 17 i 22 de maig i el 14 de juny i vam comptar amb **30 persones assistents**.

Formació a monitors de lleure de la Ciutat de Terrassa

Es va portar a terme un taller sobre Taller d'estratègies bàsiques per a la participació dels infants i joves amb autisme en les activitats de lleure educatiu a petició de l'Ajuntament de Terrassa.

Aquesta formació va tenir una duració de 8 hores i es va portar a terme el 22 de setembre i vam comptar **amb 30 persones assistents**.

Formació a escoles

S'ha ofert també de **formació a mida** de les necessitats de cada escola. Es tracta de sessions de formació/informació de 3 hores a fer en cada escola, on l'horari concret, els continguts i composició del grup els defineix cada escola, que també s'encarrega de proporcionar espai per la formació. Els continguts s'han ajustat en funció de les necessitats plantejades i les temàtiques han estat:

- Comprendre als alumnes amb TEA: característiques generals de funcionament, comunicació i aprenentatge. Implicacions per a l'escola.
- Adaptació de contextos escolars: escola, aula i altres espais (patis, menjador...)
- Estratègies per afavorir la participació i la relació social i l'aprenentatge acadèmic
- Elaboració i adaptació de materials: suports visuals, fitxes, exàmens,...
- Suport conductual positiu per a gestió de conductes

S'ha fet formació a **17 escoles (Un 42% més respecte a l'any anterior)**.

Recerca

En l'àmbit de la recerca seguim col·laborant amb diferents iniciatives, especialment vinculades al desenvolupament de noves eines tecnològiques que serveixin de suport a la millora de l'autonomia, la comunicació o l'aprenentatge de les persones amb TEA. Actuem com a testers de les aplicacions amb els infants i joves amb TEA proposant millores i adaptacions específiques a les necessitats del col·lectiu.

En aquest sentit destaquem durant aquest 2018, hem posat en marxa una prova pilot sobre una aplicació que dóna suport a la comunicació de persones amb TEA amb altes necessitats amb la col·laboració amb **BJ adaptaciones**.

8. Altres projectes

Durant aquest 2018 s'han desenvolupat també altres projectes i activitats a destacar que es recullen en aquest apartat.

Programa d'acompanyament a l'escolaritat

El col·lectiu d'infants amb autisme és el que presenta un índex d'inclusió escolar més baix a Catalunya d'entre les diferents discapacitats. Per transformar aquesta realitat, s'ha continuat desenvolupant durant aquest 2018 **el projecte d'Acompanyament a l'escolarització d'infants i joves amb TEA a l'escola ordinària**, amb l'objectiu de millorar la seva inclusió educativa, antesala de la inclusió social.

El projecte constitueix una prova pilot que facilita les estratègies i els recursos necessaris per trencar barreres, fent possible i portant a la pràctica real la inclusió d'aquests alumnes amb un estil cognitiu especial. Els alumnes amb autisme aprenen, però ho fan sota condicions concretes, amb metodologies i estratègies específiques. Per això el projecte desplega un seguit d'eines, com la figura de coordinadora pedagògica, la coordinació escola família, l'assessorament i orientació al personal docent, els suports personals, l'ús d'ajuts visuals, etc. Tot articulat a través del Pla Individual adaptat a cada alumne escola i context social.

A la prova pilot hi participen 30 infants de 27 escoles de Catalunya. Des del CRAB es fa la **coordinació i suport de 23 dels alumnes del programa**.

Altres col·laboracions

En la mateixa línia d'aprofundir en el coneixement i disseny de noves activitats i eines per millorar la qualitat de vida de les persones amb autisme, s'han desenvolupat les següents col·laboracions:

- Col·laboració amb la Plataforma per l'escola inclusiva: amb assistència a les diverses reunions i propostes i valoració de document per avançar cap a un model d'escola per a tothom.
- Col·laboració amb Salut Mental Catalunya: participant a diferents reunions, actes i jornades per tal de donar a conèixer les

necessitats del col·lectiu, així com a servei específic que atén a possibles consultes sobre el trastorn.

- Participació en màster ISEP: docència de dos mòduls del màster en trastorn de l'espectre autista del curs 2017-2018: mòdul de família i mòdul d'oci.

A part dels projectes esmentats, cal destacar que durant el 2018 i amb la finalitat de continuar promovent el coneixement i projectes per a les persones amb autisme l'entitat continua federada a la Confederación Autismo España, Federació Catalana d'autisme i Salut Mental Catalunya.